

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Tredje behandling af lovforslag nr. L 172: Forslag til lov om ændring af lov om værdipapirhandel m.v. og lov om Erhvervsankenævnet. (Insiderregister, integrering af forbrugersyn, kompetencefordelingen på værdipapirområdet og skærpelse af insiderregler).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 21/3 2002. Første behandling 11/4 2002. Betænkning 8/5 2002. Anden behandling 16/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 100 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KRF) mod 8 (SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Kl. 10.15

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Tredje behandling af lovforslag nr. L 173: Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om banker og sparekasser m.v., lov om fondsmæglerselskaber, lov om forsikringsvirksomhed, lov om realkredit, lov om forsikringsformidling med flere finansielle love, lov om et skibsfinansieringsinstitut samt lov om markedsføring. (Bidragsstruktur, præcisering af kompetenceforholdet ved udstedelse af regler om god skik, nyt kapitalinstrument, fortrinsstilling i konkurs til obligationsejere og swapmodparter).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 21/3 2002. Første behandling 11/4 2002. Betænkning 8/5 2002. Anden behandling 16/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 98 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KRF) mod 8 (SF og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Tredje behandling af lovforslag nr. L 131: Forslag til lov om ændring af lov om miljø og genteknologi. (Gennemførelse af det nye udsætningsdirektiv m.v.).

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt).

(Fremsat 28/2 2002. Første behandling 11/3 2002. Betænkning 8/5 2002. Anden behandling 16/5 2002. Tillægsbetænkning 27/5 2002).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Søren Egge Rasmussen (EL):

Enhedslisten finder, at det er umådelig vigtigt, at processen omkring gensplejede afgrøder i Danmark ikke stopper. Man må sige, at det ændringsforslag, der nu er kommet frem via udvalgsbehandlingen, hvor der lægges op til, at ministeren skal fastsætte regler for, hvordan man kan begrænse forureningen med gensplejede afgrøder i naturen, er umådelig vigtigt. Det er også vigtigt, at man i det videre arbejde er åben over for at inddrage andre parter.

Derfor er der to aspekter, som jeg gerne vil påpege, som er vigtige: Det er, at man inddrager parterne, når der skal udarbejdes disse retningslinjer for, hvad det er for nogle regler, miljøministeren mener der kan være. Og det skal ikke kun

være landbrugsorganisationer, det skal også være Danmarks Naturfredningsforening, det skal være forskere, som kan komme med et input til, hvad det er for nogle skærpede regler, der skal fastlægges.

Det næste, der vil komme til at foregå, er så, at fødevarerministeren i samarbejde med miljøministeren skal lave et arbejde. I det arbejde synes jeg, det er vigtigt, at der er en åbenhed. Det må også være væsentligt, at man ikke kun sender ting i høringer. Det kan være, at det er nødvendigt at nedsætte et udvalg med repræsentanter fra landbruget, med repræsentanter for diverse græsrodsorganisationer, med repræsentanter for forskere for at få et kvalificeret input til, hvor restriktiv man skal være.

Det er Enhedslistens klare holdning, at vi er imod gensplejsede afgrøder i den danske natur og i det danske landbrug. Vi mener sådan set, at man skulle satse på et landbrug, som er GMO-frit. Der er enkelte andre lande, som har valgt den klare linje – gensplejsede afgrøder dyrkes jo hovedsageligt i fire lande – og vi kan bl.a. se, at Brasilien har stor succes med at eksportere gensplejsningsfri soja til en række lande. Det er sådan set et eksempel på, at et land kan vælge en GMO-fri strategi og fortsat have et velfungerende landbrug.

Vi har også set eksempler på, bl.a. fra Canada, at det har nogle meget negative konsekvenser at indføre de gensplejsede afgrøder. Der er ligesom lagt op til, at der skulle være nogle fordele ved gensplejsede afgrøder, det står også i nogle af bemærkningerne fra fødevarerministeren; det er bare svært at få øje på det, når man forholder sig til virkeligheden.

Det, man kan se i Canada, er jo, at generne fra den gensplejsede raps, hvor man har indkodet gener, som gør, at man kan sprøjte med Roundup, uden at afgrøderne tager skade, passerer over i vilde planter, og så får man nogle ukrudtsplanter, som er resistente over for sprøjtemidlerne. Hvad gør man så? Ja, så tager man et nyt sprøjtemiddel, så man både skal bruge Roundup og et andet sprøjtemiddel.

Så effekten bliver, at man bruger flere sprøjtemidler ved at anvende gensplejsede afgrøder, fordi man skal til at bekæmpe det ukrudt, som har overtaget de gener, som man som udgangspunkt har forsøgt at manipulere i en retning af, at man skulle have gavn af det. Det bliver så til en ulempe.

Den ulempe kan også gå på krydsbestøvning med de konventionelle afgrøder og de økologi-

ske afgrøder, og dermed får vi en GMO-forurening, som både kan ramme de økologiske afgrøder, som kan ramme de konventionelle afgrøder, som ikke er gensplejsede, og som kan ramme floraen i de områder, hvor man anvender det.

Kl. 10.20

Konsekvenserne af at indføre gensplejsede afgrøder i Danmark er umådelig store, og derfor er det en gang lovsjusk, at man nu er ved at køre det her igennem. Man kan sige, at det er en fordel, at der er kommet et ændringsforslag, men Enhedslisten mener, at det langt fra er nok til at sikre, at vi ikke får en omfattende forurening af gener, som vi ikke ønsker.

Man må spørge sig selv: Hvad fordel er der ved det gensplejsede materiale, industrien er kommet frem til? Der er ingen fordele.

Hvis Folketinget var et organ i et fattigt uland i Afrika, hvor man stod over for et sultproblem, kunne jeg godt forstå, at man kunne finde på at forholde sig positivt til en tørkeresistent majs, hvis det var noget, som kunne afskaffe sulten.

Man må spørge sig selv: Er der i det hele taget én eneste fordel for dansk landbrug ved at begynde at udsætte gensplejsede afgrøder i det danske landbrug? Jeg synes ikke, at de bilag, der er til sagen, indikerer, at vi har behov for gensplejsede afgrøder.

Der er et ufatteligt stort genmateriale, som man bruger, når man udvikler nye afgrøder, når man udvikler den animalske produktion. Der er et kæmpe genmateriale dér, som vi slet ikke behøver at manipulere med for at opnå nogle forbedringer i det danske landbrug.

Gensplejsning er aldeles overflødig, det eneste, det er til fordel for, er den industri, som udvikler den, og det er den industri, som samtidig sælger de sprøjtemidler, som man vil anvende på de gensplejsede afgrøder.

Jeg synes også, at det er tankevækkende, at der stort set kun er fire lande i verden, som anvender gensplejsede afgrøder i stor skala. Jeg synes egentlig, at det kunne være et interessant perspektiv, hvis EU satsede på et gensplejningsfrit landbrug i stedet for bare at implementere noget, som foregår i USA, Canada, Argentina og Kina.

Hvorfor ikke vælge en anden strategi? Kan det ikke tænkes, at der er en bedre fremtid i at have et eksportmarked, hvor man kan sige, at det er produkter, som er fremstillet under forhold, hvor man ikke bruger gensplejset foder, hvor man har valgt en mere sund strategi?

Hvis man vedtager lovforslaget, synes jeg, at det er et kæmpe tilbageskridt for det danske landbrug.

Pernille Blach Hansen (S):

I Socialdemokratiet er vi glade for, at vi nu får vedtaget et lovforslag, der er bedre og sikrer en væsentlig tryk mere praksis fremover, når vi snakker om at udsætte gensplejsede kornsorter m.v. på de danske marker.

Det, vi specielt er glade for, er, at risikovurderingen bliver bedre, og at godkendelserne bliver tidsbegrænsede. Vi mener, at det giver os en større sikkerhed og en lidt større tryk mere inden for et område, hvor vi ellers også er skeptiske.

Vi deler den bekymring, der er i store dele af befolkningen. Netop derfor er vi også glade for, at lovforslaget ved at implementere EU's udsætningsdirektiv også indeholder bestemmelser om at sikre øget inddragelse af offentligheden og øget hensyntagen til etiske hensyn.

Det jeg dog her ved tredjebehandlingen vil sige, at vi er allermest glade for, er det ændringsforslag, som et stort flertal i Folketinget i dag beslutter at tiltræde.

Efter en længere proces, hvor ministeren vel følte sig omringet af et flertal i Folketinget, kom regeringen heldigvis til fornuft og valgte selv at stille et ændringsforslag, som gør, at fødevarerministeren fremover også skal fastsætte nogle regler, der stærkt begrænser risikoen for, at genmodificerede organismer kan sprede sig fra den ene mark til den anden. Det er vi utrolig glade for. Det var faktisk noget af det, vi også påpegede allerede ved første behandling, noget af det, som vi hele tiden har været mest bekymret for.

Det er netop sådan nogle redskaber, vi skal bruge til at sikre folk et reelt frit valg; ikke alene frit valg for landmændene, men også et frit valg for forbrugere, sådan at det bliver op til den enkelte landmand og op til den enkelte forbruger reelt at vælge, om de kornsorter, man skal dyrke, og om den mad, man skal spise, skal være gensplejset eller ej.

Så vi er utrolig glade for, at ministeren og regeringen har besindet sig ved at se, at der var et flertal udenom, og vi håber så, at de reelle regler, som fødevarerministeren skal fastsætte, også kan blive så stærke, at de får den effekt, som et flertal i Folketinget ønsker.

Holger Gorm Petersen (DF):

I denne sag har Dansk Folkeparti valgt at prioritere forbrugernes interesser meget højt.

Kl. 10.25

Vi ønsker, at der skal være nogle strenge krav til de landmænd, der ønsker at producere og sælge deres produkter, og som har GMO-mærker. Der skal være nogle afstandskrav til de afgrøder, således at forbrugerne kan have et reelt frit valg til at gå ud og købe GMO-fri produkter.

Derfor er vi i Dansk Folkeparti også meget tilfredse med det ændringsforslag, som miljøministeren har stillet, for det sikrer netop, at der bliver taget hånd om problemerne med afstandskravene.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det Radikale Venstre er meget tilfreds med den proces, der har været omkring den nye lovgivning om genteknologi, og baggrunden for det er selvfølgelig, at vi har fået to indrømmelser undervejs.

For det første er det lykkedes at få en bestemmelse ind, der sikrer, at det fra nu af bliver umuligt at sætte antibiotikaresistente planter ud på markerne, og for det andet er det lykkedes at få et ændringsforslag ind, der gør, at vi i løbet af meget kort tid får fastsat regler for, hvordan afstanden skal være mellem GMO-mærker og andre marker.

Jeg synes, at begge ændringer har gjort forslaget bedre. Jeg indrømmer, at der stadig er problemer med gensplejsningsteknologien. Jeg mener også stadig, at den bruges forkeret, og jeg håber meget på, at vi på et tidspunkt kunne komme dertil, at man brugte gensplejsningen til at sikre, at planterne blev resistente over for sygdomme i stedet for at gøre dem resistente over for eksempelvis Roundup.

Jeg er helt enig med Enhedslisten i, at det er en ond cirkel, man er kommet ind i, og jeg er også sikker på, at baggrunden for forbrugernes kritik af gensplejsningsteknologien netop er, at man bruger den så uhensigtsmæssigt, som tilfældet er.

Men tilbage til lovforslaget: Jeg synes, at det er blevet væsentligt bedre med den behandling, det har været igennem her i Folketingssalen, og jeg vil gerne sige tak til ikke mindst Dansk Folkeparti for et udmærket bidrag til arbejdet.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg vil gerne sige, at Kristeligt Folkeparti har været optaget af nøjagtig de samme ting, som fru Elsebeth Gerner Nielsen, nemlig GMO-spredningen til andre marker og de erstatningsproblemer, der kan ligge i den situation.

Vi er helt tilfredse med det ændringsforslag, der ligger fra ministerens side, hvor fødevareministeren pålægges at give tilsagn om at komme med ændringsforslag inden for EF-direktivets rammer. Når der alligevel står, at vi undlader at stemme, er det sådan set bare i protest mod processen, for vi mener egentlig, at vi havde løst problemet. Ved et ministersvar fra fødevareministeren, som vi kunne lade optrykke i betænkningen, havde vi løst nøjagtig det samme problem. Så vi syntes, at det var unødvendigt med det ændringsforslag, men vi er fuldstændig tilfredse med det og støtter det.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Der er jo tale om et forslag, som har været gennem en lang drøftelse, og hvor der er tale om områder, som kan få meget vidtrækkende konsekvenser, hvis man ikke er meget forsigtig. I SF er vi derfor overordentlig glade for, at der nu vedtages et ændringsforslag, som betyder, at fødevareministeren fastsætter regler, der inden for EU-lovgivningens rammer stærkt begrænser spredningsrisikoen til andre marker, herunder økologiske marker.

Det har for os været et kardinalpunkt at få begrænset den risiko, der er, for at man spreder GMO-afgrøder til andre marker, det gælder både konventionelt dyrkede marker, og det gælder økologisk dyrkede marker, for der er i virkeligheden tale om noget, hvor vi fuldstændig mister kontrollen, hvis vi ikke får sat nogle grænser ind her.

Så på SF's vegne vil jeg gerne sige, at vi er glade for, at det er kommet ind, og med det kan vi støtte den samlede lovgivning.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg skal starte med at sige tak for en god behandling. Det er jo rigtigt, at det er et forslag, der har været undervejs længe, faktisk helt tilbage til marts 2001, hvor direktivet jo blev vedtaget. Så helt tilbage fra den tid har man jo haft tid til at forberede sig.

Jeg skal ikke komme ind på, hvor meget der var lavet dengang. Lad nu det ligge. Man har jo i hvert fald haft lang tid, også før den ny regering, til at arbejde med det her. Jeg er selvfølgelig glad for, at netop når vi nu kommer med forslaget, bliver det godt, det er jeg sådan set glad for.

Kl. 10.30

Jeg vil godt sige om det ændringsforslag, at i forbindelse med udvalgsbehandlingen har der været stillet en række spørgsmål om spredning

af gensplejsede planter. Diskussionen i udvalget har resulteret i, at jeg har stillet et ændringsforslag, hvorefter fødevareministeren fastsætter krav, der stærkt begrænser spredningen af gensplejsede afgrøder til andre kommercielle afgrøder. De nærmere betingelser herfor vil dog først kunne fastlægges, efter at det strategiarbejde, som fødevareministeren netop har taget initiativ til, er tilendebragt.

Ændringsforslaget tager sigte på de gensplejsede afgrøder, der er godkendt til markedsføring, idet der altid – som det i øvrigt fremgår af svar på spørgsmål 21 – for at vi ikke skal få det til at brede sig, ved forsøgsudsætning fastsættes vilkår, som skal begrænse spredning fra forsøgsarealet. Bare sådan at man husker, at sådan er det.

Fødevareministeren vil altså igangsætte et strategiarbejde, der skal analysere de udfordringer og muligheder, der vil være med en kommerciel dyrkning af gensplejsede afgrøder i fremtiden, og strategien forventes at være færdig inden årets udgang. Jeg glæder mig til at følge det arbejde, så vi kan udnytte de nye muligheder til glæde for forbrugere og producenter og i sameksistens med de produktionsformer, som vi kender i dag.

Lad mig bare sige, og det har jeg også noteret mig i betænkningens bidraget, at nogle er blevet glade og nogle er ikke, og nogle har sagt, at vi ikke behøvede at stille det ændringsforslag. Men jeg vil bare gerne sige, at regeringen har den holdning med hensyn til GMO, som jeg har sagt og nævnt igen og igen: Vi er meget opmærksomme på, at det her kun kan blive en rigtig god sag, hvis vi sørger for, at vi inddrager borgere, hvis vi sørger for at gøre det nemt – så nemt, det nu er muligt inden for så svært et emne – at følge med i debatten, at man får mulighed for på internettet og alle andre steder at blive inddraget.

Jeg er nødt til at sige, at man kan se mange, mange fordele ved GMO'er. De er også blevet spurgt, f.eks. i forhold til udviklingslande: Hvordan har de det i forhold til det, og kunne det være en hjælp for dem? Men det må bare, tror jeg, stå klart for alle, at det gælder om, at borgerne føler, at de har et medejerskab eller så meget, man nu kan give dem, hertil. Ellers bliver det nogle emner, som bliver meget svære at forholde sig til.

Vi vender selvfølgelig tilbage til debatten igen, når vi kommer tæt på afslutningen af det

her år. Der vil også under formandskabet være opgaver inden for GMO.

(Kort bemærkning).

Søren Egge Rasmussen (EL):

Vi ser meget frem til at se de regler, man får udarbejdet, og jeg synes, at når man så skal forholde sig til de regler, bliver man også nødt til at forholde sig til, hvordan landmændene forsikrer sig i de tilfælde, hvor de ønsker at dyrke en GMO-afgrøde.

Jeg synes ikke, det kun er et spørgsmål om at gå ind og vurdere, hvordan man effektivt kan begrænse spredningsrisikoen, for det har nogle meget store økonomiske konsekvenser, hvis man skal til at dyrke raps med et afstandskrav på 5 km, hvilket ville være rimeligt med de insekter, vi har. Jamen hvad er så de økonomiske konsekvenser af det for andre landmænd?

Jeg synes, man skal give sig god tid til at lave nogle ordentlige regler, og man skal give sig god tid til at inddrage alle de parter, der er. Og der er sådan set også parter, forskere, som kan bidrage med input til, hvor alvorlig denne sag er.

Jeg er lidt skuffet over, at man lægger sig hårdt i selen for at følge EU i de bestræbelser, de har for, at ting skal laves igennem meget hurtigt. Vi har ikke en interesse i bare at følge EU i de krav, de stiller til os. Hvis det er sådan, at de forudgående analyser osv. ikke er tilstrækkelige, bør de laves, før man vedtager lovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 111 stemmer (V, S, DF, KF, SF, RV og KRF) mod 2 (EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Tredje behandling af lovforslag nr. L 127: Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd. (Nedlæggelse af Videnscenter for Ligestilling).

Af ministeren for ligestilling (Henriette Kjær). (Fremsat 27/2 2002. Første behandling 15/3 2002. Betænkning 8/5 2002. Anden behandling 23/5 2002. Ændringsforslag nr. 1 af 28/5 2002 til tredje behandling af ministeren for ligestilling (Henriette Kjær)).

Der var stillet 1 ændringsforslag til tredje behandling af ministeren for ligestilling (Henriette Kjær).

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Forhandling

Kl. 10.35

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det har været enormt skuffende at deltage i debatten med ligestillingsministeren og regeringspartierne om nedlæggelsen af Videnscenter for Ligestilling. Både under første- og andenbehandlingen er det blevet tydeligt, at den fikse idé, ministeren under en sparerunde fik med at nedlægge Videnscenteret, også er blevet fastholdt siden hen på trods af talrige opfordringer fra græsrodsorganisationer og andre relevante personer og organisationer på ligestillingsområdet om, at man skulle finde en anden løsning.